Mgr. art Branislav Matis ArtD., Hlaváčikova 27, 841 05 Bratislava

Štúdijné odelenie
Vysoká škola výtvarných umení Hviezdoslavovo nám. 18
841 37, Bratislava, SK

Oponentský posudok k habilitačnému konaniu
Mgr. art. Samuela Čarnokého, ArtD.

Tvorivá činnosť

Prácu Samuela Čarnokyho som začal vďaka systematickému vyhľadávaniu „lokálneho materiálu“ vnímať krátko po roku 2010, cez „rázovitú“ rodinu soc-retro písem *Lečo 1983*, prezentovanú aj vo výbere. Časom sa ukázalo, že ho na rozdiel od viacerých iných debutantov písmového dizajnu následne „nezomlela“ každodennosť dizajnérskej praxe a miesto niekoľkých osamotených písem v hlbinách typografického supermarketu dnes jeho práca tvorí ucelené a súdržné portfólio prác s ambíciami presahujúcimi produkciu „dizajnovej munície“ pre iných tvorcov.

Písmový dizajn každopádne tvorí “chrbticu” jeho tvorivej činnosti. Pod značkou *carnokytype* sa presvedčivo dokázal zaradiť medzi skupinou zavedených písmových dizajnérov. V sérii autorských písem — prevažne, konštruovaných / geometrických postupne otestoval rôznorodé estetiky aj aktuálne technologické koncepty — od rozsiahlych “rezovo mnohopočetných” písmových rodín s exkluzívnou výbavou typografických doplnkov (*Inka*, *Zine*) postupne prešiel k dynamickému konceptu “kosterných” *Variable* fontov, posledne je to ”verzatilné monštrum“ *Filler*. V intenciách “kosternej metódy, ktorú môžeme pokladať za najnovší etablovaný evolučný stupeň stvárnenia digitálnych písem pracuje autor aj na ďalších perspektívnych projektoch.

Koncepčná činnosť

Čarnoky nie je len písmovým, ale aj zdatným dizajnérom grafickým, pričom táto kombinácia nie je v praxi pravidlom. Vo výtvarnom uvažovaní je schopný flexibilnej zmeny merítka vizuálnych foriem — z „molekulárnej“ úrovne písmových glyfov na „architektonickú perspektívu“ typografa / informačného dizajnéra čo mu dáva ideálne východiská pre tzv. *Gesamtkunstwerk* (komeplxné autorské dielo, poeticky„stavbu z vlastných tehál podľa vlastných výkresov“), ešte aj v širokom rozptyle výtvarných štýlov. Skúsenosti s uvažovaním naprieč rôznymi merítkami grafickej syntaxe sú tiež veľkým potenciálnym prínosom pre Čarnokyho koncepčné činnosti nad rámec vlastnej autorskej tvorby.

V tomto duchu autor svoje aktivity časom rozvinul do bohatej publikačnej, koncepčnej, kurátorskej a pedagogickej činnosti (klasici by tu napísali že sa na poli písmového a grafického dizajnu aktivizuje „s výrazným zanietením“). Za mimoriadne prínosnú považujem systematickú reflexiu domácej písmovej tvorby, najprv v „typo-archeologickej“ antológii svietiacich nápisov “východného pobrežia” *NEONa* (s Radoslavom Sinčákom), potom vo veľmi ambicióznom mapovaní súčasnej tvorby písma na Slovensku, v dizertačnej práci ktorá vyústila do 400 stranovej „monster publikácie“ *Fonts SK*, poskytujúcej zatiaľ zrejme najkomplexnejší typografický atlas miestneho teritória.

Popri menovaných veľkých projektoch — “behoch na dlhé trate” Čarnoky zabezpečuje aj pravidelnú výuku na FU TUKE, ale aj úctyhodné množstvo krátkodobých aktivít — prednášok, prezentácií a workshopov logicky orientovaných tvorbu písma a typografiu.

Popri domácom, jeho práca má má nadštandardné množstvo ohlasov v medinárodnom kontexte a ako sa javí, aj rešpekt v medzinárodnej “písmárskej” komunite. Čarnoky vďaka vytrvalej “mravčej” práci veľmi prirodzene a so cťou reprezentuje aktuálne ťažko skúšanú slovenskú kultúru v zahraničí, a dlhodobo dokázateľne kultivuje domáce prostredie.

Bez pochybností, dokonca až entuziasticky odporúčam Samuelovi Čarnokému priznať umelecko-pedagogickú hodnosť **docent**.

podpísaný v.r.

Mgr. art. Branislav Matis, ArtD.